

Téereb Daniyeel — Limukaay 17

Jokko yu leer yi: Natarabu wurus Nebukadnesar ak yoonu Dibээр bi

Jeff Pippenger

2023-12-12

Ñaata White mën na ci bari ne nataalu wurus wi ci xur wu Dura mooy yoonu Dibээр bi.

“Ñu sampu xërëm bu dëggul ngi ko samp, ni nataal wurus wa ñu ko sampoon ci mbedd mi tudd Dura. Te ni Nebukadnesar, buurub Babilon, génnee woon ndigal ne ñépp ñi dul sujjóot di jaamu nataal boobu dees na leen rey, noonu itam dees na yégle ne ñépp ñi dul wormaal sampu dibeer gi dees na leen mbugal ak kaso ak dee. Noonu, Sampu Boroom bi dañuy ko tacc ci suufu tànk. Waaye Boroom bi wax na: ‘Alal na ñi di tëral ay yoon yu jubul te bind ay naqar yu metti yi ñu dogal’ [Esayi 10:1]. [Sefanya 1:14–18; 2:1–3, quoted.]” Manuscript Releases, volume 14, 91.

Ci wetu bii, Sœur White dafay jëfandikoo téereb Sophonie, te ci li mu def mooy yokk ci njàppale gu yonent bi nekk ci Daniel saar ñaareel ak saar ñetteel. Sophonie wone na ne askanu Yàlla war nañu booloo ndax laata ndigal gi génñ. Moom itam wone na benn yégleb bu mběj, te loolu mooy misaal bu yégleb artu bu jëm ci dëkk yi (États) ak torre yi (Églises). Mu wone itam benn dajale, te loolu mooy pegtalu “juróom-ñaari yoon yi,” bi ñuy julli ñaanu Lévitique ñaar-fukk ak juróom-benn. Mu wone “xeet wu ñu bëggul,” di sax di dëggal ñewug àtteb Yàlla buy doxal mbir yi, mi tambalee ci yoonu Dimans te gëna tar ba ci Ñëw gu Ñaareelu Kirist.

Li jiitu yoonu dimas bi jiitu ci mooy sos nataalu rab wa. Sos nataalu rab wa mooy nattu gu ñuy gis, te mu jëfe ci kaw ñi boka ci nit ñi Yàlla, ñiy doon ba noppi jaar ci nattu dugub ak lekk. Bala dogal bi, mooy ñetteelu bi (nattu buy wone dëgg), nit ñi Yàlla, ñi Sefanya tudde ne ay “xeet wu ñu bëggul,” dees na leen woo ngir ñu dajaloo. Jëfandikoo waxu waxe yu njëkk yi ci Esekiyel mooy yégleb bu dajale, waaye amul mat ngir kenn kudul ñi xam seen tasaaroo bi ak ñiy ñaan ñaane bi ci Léwítik ñaar-fukk ak juróom-benn, ni ko Danyeel defe ci saar ñent.

Bésuub kër Yàlla ji jege na, waaw, mu ngi jege te gaawe lool; baatub bésuub kër Yàlla ji sax: góor gu am kàttan dina fa jooy bu metti. Bés boobu, bésuub mer la, bésuub njàqare ak tiis la, bésuub yàquute ak tasaaroo la, bésuub lëndëm ak murug la, bésuub niir ak lëndëm gu xóot la, bésuub liit ak xaacu xare la ci kaw dëkk yu ñu wër ak tata yu kawe yi. Te dinaa indi tiis ci nit ñi, ba ñuy dox mel ni gumb, ndax dañoo bàkkaar ci Yàlla; deretu ñoom dina tuuru mel ni pënd, te yàpp seen dina mel ni tux. Xanaa seen xalis buxur walla seen wurus du leen man a musal ci bésuub merum Yàlla ji; waaye réew mi mépp safara jegeem dina ko lekk, ndaxte dina def mujj gu gaaw ci ñépp ñi dëkk ci réew mi. Dajleen, waaw, dajleen, yéen xeet wi ñu bëggul; bala ndigal li jur ay njariñ, bala bés bi wees mel ni xaas, bala mer mu taru Yàlla dikk ci yéen, bala bésuub merum Yàlla ji dikk ci yéen. Seetleen Yàlla, yéen ñépp way-suufe yi ci suuf si, yéen mi def ay àtteem; seetleen njub, seetleen suufeel: xeyna dees na leen nëbb ci bésuub merum Yàlla ji. Sefanya 1:14–2:3.

Ci Mbindi Mbind mi ci Mbind mi mooy nit ku am doole, te njëkk a jëfandikoo tudd “nit ku am doole” mooy Gedeon.

Noonu malaakam Boroom bi ñëw, toog ca suufu garabu oak ga nekk Ofra, bi bokkoon ci Yowaas waa Abiyeeser; te doomam Gidiyon di dóor dugub ci bëttu biiñ, ngir nēbb ko ci Midiyan ña. Te malaakam Boroom bi feeñu ko, ne ko: «Boroom bi ànd na ak yow, yaw aji kersa ju bare doole.» Gidiyon ne ko: «Awo sama sang, su fekke ne Boroom bi ànd na ak nun, lu tax nag lépp li nu dal? Te ana kéemaan yi yépp yi sunuy baay nettalee nu, naan: “Ndaxdu Boroom bi moo nu génne Misra?” Waaye léegi Boroom bi bàyyi na nu, jébbal nu ci loxo Midiyan ña.» Noonu Boroom bi xool ko, ne ko: «Demal ak doole jii nga am, te dinga musal Israayil ci loxo Midiyan ña; ndax du man maa la yónni?» Mu ne ko: «Awo sama sang, naka laa mana musale Israayil? Xoolal, sama njaboot mooy gëna néew doole ci Manase, te man maa gëna suufeel ci kër sama baay.» Boroom bi ne ko: «Wóor na ne dinaa ànd ak yow, te dinga dóor Midiyan ña mel ni benn nit.» Sàndikat 6:11–16.

Ci yonent ci Sofoni “boroom kàttan” bi, moom itam mooy Jedeon, war na yuux ak metital bu tar. Baatu “yuux” moy màndarga Yuuxu Guddi gi ci fan yu mujj yi, te baatu “metit” di tektal mer mu jub, mu sell. Jedeon, wala “boroom kàttan” bu Sofoni wax, moy màndarga yéglebu Eliya bi am yëfandikoo wi ci won nit ñi Yàlla seeni bàkkaar, ak sax bàkkaaru seeni baay.

Wax ci kaw kàddu gu kawe, bul baññ a wax, yéegal sa baat mel ni xëxët, te won sama xeet séen tooñ, ak kërug Yàqub séeni bàkkaar. Esayi 58:1.

Yépp yonent yi mépp dañuy ànd ak seen bopp ci mujjug fan yi, ba tax bataaxalu trompet bi ci Esayi mooy itam “yuuxu” góor gu am doole gi ci Sefanya, moom miy Gideyon, te ñoom ñépp dañuy wone kan mooy yonnent bi ñu wax Eliya ak liggéeyam ci mujjug fan yi. Ci Esayi, ay aaya yi di topp dañuy won ni seeni bàkkaar mooy ñaawteefug xeebu, ndaxte dañuy gëm ne dañuy jaamu te di jaariño Boroom bi dëgg-dëgg.

Waaye sax, bes bu nekk ñuy seet sama kanam, te bég a xam samay yoon, ni xeet wu daan def njub te bañ a bàyyi ndigalal Yàllaam; ñuy laaj ci man sàrt yu yoon te jub, ñuy bég ci jégëna siiwal ci Yàlla. Isaaya 58:2.

Jooyu taru jàmbaar ji mooy bataaxalu Yuuxu Guddi gi, te mu ëmb peel gi ne 18 Sulet 2020 moo doon bàkkaar bu ñu def ak fitna ci Boroom bi, te war nañu ko tuub ci te wax ko. Li gën a am solo ci bataaxalu Yuuxu Guddi gi mooy sosub nataalu rab wi, ak àtte gi ginnaaw loolu, te Lislàam indi ko ci kaw Etats-Unis, ba noppi ci kaw àddina si.

Bu ñaana gu Levitik 26 bu ñaan bi mataloo ci mujjug màndiñu ñetti fan ak genn-wàll ci Peeñu 11, lu tedd te bon dinañu leen tasaare. Ñi xam ak ñi xamul, dañuy am wala bañ a am diiw bu wurus bi, te ci waxtu woowu dinañu mel ni “nit ku nekk benn” bu Gideon. Nii Sefanya waxe, bala ndigalu sàndig-dibéer bi, Gideon, miy Eliya, miy Esekiyel, miy jàmbaar ji, dina yégle bataaxalu Yuuxu Diggante Gudd bi, ànd ak wex-gu metti gu tax a won askanu Yàlla bàkkaaru seeni boka ci yégleb 18 Sulet 2020, ak seen jéem ju amul njub ngir fësal ne seeni yégleb am na njubte gannaaw ba mu yàqu ba noppi.

Sefanya jàngale ne mbooloomu askanu nit yu Yàlla yi ci jamono yu mujj yi, te loolu jiitu na ndigalub yoonu Dibeer bi. Mbooloo boobu itam, waxu ko ci misaal ci njëkk kàddug Ezekiel ci xaaj ba ñeent-fukk ak juróom-ñaari.

Kon ma wax ci kàddug Yàlla, ni ma ko ndigaloon; te ba ma doon wax ci kàddug Yàlla, am na woon riir, te xoolal, yengu-yengu amoon na; te yax yi dajaloo, kenn ku nekk ak yaxam. Te ba ma xoolee, xoolal, jëmm yi ak yàpp gi saxsi ci seen kaw, te der bi muur leen ci kaw; waaye doomu ngelaw amuñu woon. Ezekiel 37:7, 8.

Esekiyel waxoon na yax yu wow wow yi nekk ba dee ci mbedd mi ci dëkk boobu ci Peeñu Yowaana saar fukk ak benn, fa sunu Boroom itam dees ko daajee ci bant bi. Njëkk, dees leen dajale.

Te seen yu dee tēdd dina ne ci mbedd mi yaatu bu dëkk bu mag ba, bi ñuy woowe ci xelam Sodom ak Misra, fa sunu Boroom itam dees ko daajee ca bant ba. Te nit ñi ci xeet yi ak giiri yi ak làkk yi ak xeeti réew yi dinañu gis seen yu dee tēdd ñetti fan ak genn-wàll, te duñu nangul ñu suul seen yu dee. Te ñi dëkk ci kaw suuf dinañu bég ci seen kaw, baaxantal seen bopp, te dinañu yónnee mayeante kenn ak kenn; ndaxte ñaar-ñi yonent yii daan nañu fitnaal ñi dëkk ci kaw suuf. Peeñu 11:8–10.

Ñoom ñi dajale bi fan yu ñett ak genn-wàll yiy jeex. Fan yu ñett ak genn-wàll yooyu diirub xaar gi lañu wax ci Macës saar ñaar-fukk ak juróom, waaye itam mooy tasaareb “juróom-ñaari yoon” bi ci Lawi Yàlla saar ñaar-fukk ak juróom-benn. Ñi ñu dajale, dafa amoon ba noppi ne ñu tasaaroo woon, te Sefaña moo leen tudde ne ab “xeet wu ñu bëggul.” Xeet wu ñu bëggul mooy ñi nekkoon ni ñu dee ci yoon yi, bi àddina di bég ci seen yaram yi dee, waaye ñu dajale leen benn, te gannaaw loolu ñu nekk xeet wi doon funtuk xareb kàttanug nagoog bés yu mujj yi, ñoom ñiy yékkati jigéen ju ñaawju Tir nekk seen bopp.

Woyu walla Asaf. Yàlla, bul noppi; bul nekk ci jàmm, te bul nekk tewet, Yàlla. Ndaxte, xoolal, sa noon yi taxawoo coow; ñi lay bañ, yékkati nañu seen bopp. Jëfandikoo nañu pexe yu màtt ngir say nit, te gëstu nañu pexe ci sa ñi nga nëbb. Wax nañu: «Ñëwleen, na nu leen dagg ba ñu bañatee doon xeet; ngir turu Israayil bañatee am fenn ci fàttaliku.» Ndaxte déggoo nañu ci benn xalaat; bokk nañu ngir def sa càq. Sabóor 83:1–5.

Sey ngëm mooy jël Israayil gu xel gu bés yu mujj yi, te sànni leen ci kër-gu-tàkk gu safara gi Nebukadnesar. Bi yax yu dee yi njëkk a dégg “baat” bu Esayi, miyy yuuxu xibaaru Yuuxu Diggante Guddi, ñu ngi di sax ci màndiñu ñetti fan ak genn-wàll. Gannaaw loolu, war nañu tànn ngir nangu walla bañ Mbind mi di Noppalu, mi Almasi bi dige woon ne dina ko yónni, miy tax ñu gëm xam bàkkaarunu bu 18 Sulet 2020.

Wéral-leen, wéral-leen sama nit ñi, la seen Yàlla wax. Waxleen ak Yerusalem ci wax yu ko di dundal xol, te yégleel ko ne, ay jamonoam yu metti jeex nañu, ne, ñaawtéefam baal nañu ko; ndaxte mu jot na ci loxoy Boroom bi ñaar yoon ngir ay bàkkaaram yépp. Baatu ki wax ci màndiñ mi ne: Waajalleen yoonu Boroom bi, juballeen ci màndiñ mi yoon bu mag bu sunu Yàlla. Bérab bu suufe yépp dinañu ko yékkati, te tundu ak tund bu ndaw yépp dinañu ko wàññi; lu weng dina jub, te bérab yu xàtt-yu-xàtt dinañu neex. Ndax ndamalu Boroom bi dina

feeñ, te bépp neen ko gis benn; ndaxte gémminiñu Boroom bi moo wax loolu. Esayi 40:1–5.

Wàll wi màggal liggéeyu baatu bi di xaacu ci màndiñ mi am na ay xibaar yu baax te xóot. Yoonu yégleem dina sampu ci kaw peelug jikkoo Kirist, ni ko mbirum ne “ndam” bi—te mooy jikkoom Kirist—dina feeñ. Peelug Yeesu Kirist bi ñu ubbi lu weesuul lu jiitu jeexitalu waxtu njot, mooy ubbiwaatug jikkoo Kirist, ni ko diiraleele ci wàll wu jikkoom wi ñu tegtal ni Alfa ak Omega. Te itam dina feeñ ne jikkoom mooy “dëgg.”

Benn benn mbir mooy ne bi baat bi di tàllal a door, mu ngi ba tey ca màndiñ mañjari fan ak genn xaaj ba, ndaxte mu ngi tàllal ca màndiñ ba. Ci waxu yonent yi, bi liggéeyam di tàmbalee, ñaari seede yaa ngi ba tey dee ci mbedd mi jaar ci xurub Esekiyel. Beneen dëgg bu leer mooy ne bi baat bi di tàmbali liggéeyam, àddina bépp dina man a jot yégle bi. Benn seetlu itam mooy ne yégle bi ñu ko joxe ci jamono ji mujj ya, ba Kirist di far bàkkaar yi téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent ñaar-fukk ak ñeent ñaar-fukk ñi, ndaxte seeni tooñ jéggëlu na. Dëgg bu metti bi itam ñu wone “rëdd ci kaw rëdd,” mooy ne ñi matal rekk lañuy jot njéggël gi ñuy matale ci taariix boobu.

Ñi nga tontu yi tontu ci laaj yi bokk ak ñaanug Lewi yi fanweer ak bennooñ-benn ci juróom-benn fukki at yi, moo tax seeni bàkkaar ak bàkkaari seeni baay dinañu far, ndaxte ñoom jot nañu “ñaaral ci say bàkkaar yépp.” “Loxo” Boroom bi, bi ñu boole ak seeni bàkkaar ak bàkkaari seeni baay, tegtal la buy wone njëkk njàqare ga, fa Boroom bi daan sàmm ay loxoom ci kaw ab njuumte ngir moo jur njëkk njàqare ga. Ci jaar-jaari Millerite, loxoom tere woon askanu Yàlla gis dëgg gu nëbbu. Loxoom ci jaar-jaar boobu doon na tegtal ngir yégle dogalu Yàlla ju kawe ji. Ci bés yu mujj yi, loxoom day tegtal ngir bañug dëgg gu Yàlla feeñal woon, ga askanu Yàlla bañ; te loxoom booba di tegtal itam ngir àttey Yàlla ju kawe ji.

Ak baat yu njëkk ci kàddu njëkk yiir Ezekiel, ñi dee yi dafa ñu boole, waaye bërëbuñu taxaw ngir nekk mbooloo xare bu am doole. Ñaareelu yiir ci Ezekiel saar fukki ñett ak juróom-ñaar, moom mooy matal loolu, ci indi nàfəs bi jóge ci ñeenti ngelaw yi.

Noonu ma ne ma nekk: “Waxal ci ngelaw li, waxal ci ngelaw li, yaw doomu nit ki, te nga ne ngelaw li: Nii la Boroom bi Yàlla di wax: Ñëwal, yaw ruu, jóge ci ñeenti ngelaw yi, te wol ci kaw ñi ñu rey, ngir ñu dund.” Noonu ma waxe, ni mu ma ko santoon, te ruu ma dal ci ñoom, ñu dund, taxaw ci seen tànk, di mbooloo mu réy lool. Gannaaw loolu mu ne ma: “Yaw doomu nit ki, yax yi mooy kër gu yépp gu Israyil. Xoolleen, ñuy wax ne: ‘Sunuy yax wow nañu, sunu yaakaar sànkú na, te ñu dagg nu, kenn desul ci nun.’ Moo tax waxal, te nga ne leen: Nii la Boroom bi Yàlla di wax: Xoolleen, yéen samay nit, dinaa ubbi seen bàmmeele yi, te génne leen seen bàmmeele yi, ba yóbbu leen ci réewum Israyil. Te dingeen xam ne man maa di Boroom bi, bu ma ubbee seen bàmmeele yi, yéen samay nit, te génne leen seen bàmmeele yi. Te dinaa def sama Xel ci yéen, ngeen dund, te dinaa leen dëkkal ci seen réew; noonu dingeen xam ne man, Boroom bi, wax naa ko te def ko,” loolu la Boroom bi wax. Esékiel 37:9–14.

Noonu nebbu kàddu Yexeqeel, mooy bataaxalu sellal bi, ndaxte mu ngi jóge ci ñeenti ngelaw yi.

Gannaaw loolu ma gis ñeenti malaaka yu taxaw ci ñeenti cér yi ci suuf, di téye ñeenti ngelaw yi ci suuf, ngir ngelaw bañ a wol ci suuf, mbaa ci géeg, mbaa ci benn garab. Te ma gis beneen malaaka muy yéeg jëm penku, yor màndarga Yàlla miy Dund; mu woo ak baat bu réy ñeenti

malaaka ya, ñi ñu mayoon sañ-sañoo lor suuf ak géej, ne: “Buleen lor suuf, mbaa géej, mbaa garab yi, ba kera nu màndarge jaami sunu Yàlla ci seen kanam.” Peeñu Yowaana 7:1–3.

Ñenti ngelaw yi di jóge ci penku, te ci waxu yonent yi, Lislàam mooy benn ci “ngelaw gu penku,” te itam “doom yi gu penku.” “Noow” bu Esekiyel, bi soppee yaram yi ñu bindoon ba ñuy nekk “gépp mbooloo mu réy te bare lool,” mooy bataaxal bi di tàmm ñeent fukk ak ñeenti junni. Bataaxal bu tàmm bi ci Peeñu gi, saar 7, di jóge ci penku. Bataaxal boobu mooy bataaxal bu Yuuxu Diggante Guddi, te Sefaña moom mi ngi ko jàngale ne mooy liit bi di “jàngoro ci dëkk yi ñu tata, ak ci kawar yu kawé yi.”

Tuur mooy misaal u kërceen gi.

«Ci lépp gi, boroom kër ga doon teewal Yàlla, toolub reseñ bi mbokk mi Yawut la doon teewal, te wërsëg bi mooyoon yoonu Yàlla wi di seen aar. Kër gu kawé gi nag, mandarga kër Yàlla gi la woon.» *The Desire of Ages*, 597.

Ab dëkk ci kàdduy waxu-Biibël mooy nguur. Papauté bi mooy “Babilon,” “dëkk bu mag boobu.” Farās, te gannaaw ga Etazini, ñoo di “dëkk bu mag bi,” bu “Sodom ak Misra.” Yerusalem mooy “dëkk bu mag bi,” bi wàcc jóge asamaan. Yégleb Sefanya ji jëm na ci dëkki ak kërág tat yi, walla ci booleem kërce ak réew mi, te loolu ci njàlbéenam mooy nataalu rab wi. Moo di yégleb “bu nëbbu” bi nekk ci saaru Daniel ñaareel bi.

Tuuti laata dogalu yoonu Dimaas, maanaam nattu wurus Nebukadnesar bi ci téerey Daniel saar ñetteel, yépp ñi dee woon yi di réveye, ba soppiwuñu nekk mbooloo mu réy gu am doole ngir waare xebaar bi di fésal te di bëgg a taxawal mbooleem booloo bu njëkk ci diggante kër Yàlla ak nguur, te itam di fésal ne Islaam mooy juntu kaay bu ngëneel gu Yàlla jëfandikoo ngir yokk ay àtteem ci kaw ñi di gaawal jamono Dimaas, ni ko defee ba noppi ci jaar-jaari mboolem nettali yu weesu. Xebaar bi di fésal ne bu nattu bi mattee ba baax, te mu gaawal màndargay rab wi, àtte bi dina àgg.

Amul bennul ci Daniel saar ñetteelu ci nataalu rab wi miy jëm, ba mat ci yoonu Dibéer, waaye kenn manul am ñetteelu yégle bu amul bu jëkk ak ñaareel, ndaxte Daniel saar ñaareelu war na bokk ci feeñug dëgg yi teew ci Daniel saar ñetteelu. “Kumpa” gi ci géntug nataal gi nekk ci saar ñaareelu dafay xamle nit ñi Yàlla neex ni ñuy xam solo dund ak dee ci mbirum nataalu rab wu Nebukadnesar.

Xel xel bu sellal war na neexal ne, bi Nebukadnesar dogee ne dina amal benn xewu sellal ngir ay xérëmam gu wurus, war na ne xérëm ba jëkk tabaxees na, te it musigkati ya waroon nañu jàngum ci mbëgtéef yi ñuy tàmbalee ci xew-xewu boobu. War na woon am waajal yu jiitu yu tabax di dox diirub jamono, ak yett, sampu fondasyon, eskafaas, ak liggéeykat yu di dikk te di dem; te waajal boobu mooy tabax melokaan mi ci géntu Nebukadnesar. Waaye réy-réyam moo tax mu dogal tabax melokaanu benn rabu rekk, waaye du bépp nguur gi ci waxi yégleb Biibël. Tabaxu melokaan boobu mooy nattu bi askanu Yàlla war a jéll ngir mu am ndam bala waxtu jéggal bi tëjje, te bala ñu leen rëdd, bala muzik bi tàmbalee.

Xel mu sellaaale itam ne, Sadarak, Mesak ak Abednego duñu woon rekk ay jaam yu Ebre yi gisoon waajal gu jiitu ngir jébbale nataal bu wurus ba. Ñoom rekk lañu doon ay Ebre yu xamoon ndigal ak solo yi waajal yooyu yoroon ni mujj mu nekk artu dund ak dee, te waajal seen bopp, kenn ku nekk ci boppam, ngir jafe-jafe bi di ñëw.

Ci xët ci mbind mi Sister White waxoon ci njàlbéenam artik bi, du rekk mu yamale ndigalum Sophonie ak nataal wu wurus wu Nebucadnetsar ak yoonu Dibeer, waaye itam mu xamale ndigal wu jubuladi wu Esayi.

Ala nu ñu teg ndigal yu jubul, te bind lu metti li ñu digle; ngir dëddoo aat ci kaw way-aajoo yi, te jëlal way-baaxul yi ci sama xeet seen yoon, ngir jigéen ñi seeni jëkkër dee nekk seen lekk, te ñu sàkk ñi amul baay! Te lu ngeen di def bésu seetlu ba ak mboolem yàqute gi dina jóge fu sore? Kan la ngeen daw ca ngir ndimbal? Te ana fu ngeen di bàyyi seen ndam? Isaaya 10:1–3.

“Sàrt bu jubadi” bi Esayi, mooy yoonu Dibeer la, te mooy “bésu seetaan” ak “yàqute” ngir Etazini, ndaxte “ngañ gu réew mi” dafa war a topp “sankute gu réew mi.” Ci ni Esayi waxe, ca yoonu Dibeer ba, mi itam di xonq waagu wurus bu Nebukadnesar, “yàqute” bi “dina ñëw fu sore.”

Fàttalikuleen lii, te wone ne ngeen ay góor; fàttalileen koat, yéen ñi bàkkaar. Fàttalileen mbir ya njëkk yu yàgg doole; ndax man maay Yàlla, te beneen amul; man maay Yàlla, te kenn melul ak man. Maa ngi yégle njàlbéen li dale ca njàlbéen ga, ak lu jëkk a amul tefee ca jamono yu yàgg ya, naan: “Sama xalaat dina sax, te dinaa def lépp lu neex sama coobare.” Maa ngi woo picc mu lekk bu bare jóge ca penku, góor gi di mat sama xalaat, jóge réew mu sori; waaw, wax naa ko, te dinaa ko yeggali; dogal naa ko, te dinaa ko def itam. Dégluleen ma, yéen ñi xol diis, yéen ñi sore ak njub: maa ngi jegesi sama njub; du soree, te sama musibaay du yàgg; te dinaa teg musibaay ci Siyon ngir Israyil, ndam sama màgg. Esayi 46:8–13.

Isaie defar pasaj bii ci mujjeelu waxtu bi ñuy yëgëlu, ndaxte booba “muccugam du weerati”ati. Loolu mooy ci mujjeelu ñetti fan ak genn-wàll bi ci Revelation fukk ak benn. Mujjeelu waxtu yëgëlu boobu màndargaal na ko ñëwum yégleb Bëccëg Guddi, ba xeetu réy bu Ezekiel taxaw. Buñu taxawee, ñu yékkati leen muy sañse ci wet giiru Revelation fukk ak benn.

Gannaaw ñetti fan ak genn xaaj, Xel mu dund gu jóge ci Yàlla dugg ci ñoom, ñu taxaw ci seen tànk; te ragal gu réy daldi daanu ci ñi leen gis. Ñu dégge baat bu réy buy jóge asamaan, di leen wax: “Yéegleen fii.” Ñu yéeg ca asamaan ci aw niir, te seeni noon gis leen. Ca waxtu woowu sax, yoonu suuf bu réy am na, te fukki xaaj ci dëkk ba benn daanu; ci yoonu suuf boobu ñaari junni nit ak juróom-ñaar ñetti téeméer a dee; te ña des tiit lool, ñu jox ndam Yàlla ju asamaan. Ñaareelu musiba weesu na; te xool-leen, ñetteelu musiba ngi ñëw gaaw. Peeñu Yowaana 11:11–14.

Ñaari seede yi ci Peeñug Yàlla fukk ak benn yi yéeg ca asamaan nekk ni màndarga, ci benn waxtu ak suuf si yëngu, mooy yoonu Dibéer bi. Ca jamono jooju, walla ni Yowaana waxe ne, “ci waxtu woowu,” ci ni ko Esayi waxe ci saar ñent-fukk ak juróom-benn, Yàlla woo na “góor gi” di ki doxal ay pexeem; te moom itam mooy “picc mu xàjji buy jóge penku.” Picc mu xàjji moomu, maanaam “góor gi” Yàlla jëfandikoo ngir doxal ay pexeem, dafa jóge “réew mu sori.” Ci Esayi saar fukk, ci

jamono ji “ndigal lu jubulwul” di am, mooy yoonu Dibéer bi, “yàqu bi” bu États-Unis di jóge “fu sori.” “Penku” mooy misaal bu jëm ci Islaam, ndaxte ci waxi yonent yi ñoom ñaar ñépp dañuy nekk “doom yi jóge penku,” ak “ngelawlu penku.” “Picc” ci waxi yonent yi, di misaalu diine, ni ko Babilon di mel ne kaso gu fees ak picc yu bañu te setul. “Picc mu xàjji” mi jóge ci réew mu sori ca penku, mooy diiney Islaam.

Mu waxe ak baat bu am doole ne: Babilon bu mag bi daanu na, daanu na; te mu nekk kër gaay yi, ak tëjukaayu bépp ruu bu bon, ak kërug bépp picc bu sellul te ñaaw. Peeñu Yowaana 18:2.

Boole benn yoon yi am ci Babilon bu bees bi di tegu ci ñetti mbir dafay tektal itam ñetti melokaan yu nguur, te itam ñetti melokaan yu diine. Diiney Mbooloom Xeeti Aduna bi mooy spiritualisme, diiney Estados-Unis mooy Protestantisme bu dëkkuwul dëgg, te diiney baaboor bi mooy Katolisism. Yépp mbooleem gëm-gëm yu diine yooyu, yenn saa ñu koy misaal ci jigéen, waaye itam ci picc. Moom doole ju diine ak njambaar ju politig bu Mbooloom Xeeti Aduna bi, ak Estados-Unis muy buur bu njëkk, moo teg baaboor bi ca gàngun suuf si. Ci téereb Sakariya, ñaari picc ñoo taxawal baaboor bi, ki ndaw liiñ ko faral di wax ne mooy “a bon bi,” ni ko ndaw Yàlla Pool waxe ci ñaareelu Tesalonig.

Noonu malaaka ma doon wax ak man génñ, ne ma: “Yékkal léegi sa bët yi, te xool lii muy lu génñ.” Ma ne: “Lan la?” Mu ne: “Lii mooy ab eefa buy génñ.” Mu teg ca neeti: “Lii mooy seen melokaan ci kaw suuf si bépp.” Te xoolal, ñu yékkati ab talentu plomb; te lii mooy jigéen ju toog ci biir eefa bi. Mu ne: “Lii mooy ayñaankat.” Mu sànni ko ci diggu eefa bi, te mu sànni plomb bi ci gémminiñam. Noonu ma yékkati samay bët, ma xool, te gis ñaar ñi jigéen yu génñ; ngelaw li nekkoon ci seen i xolaf, ndaxte amoon nañu xolaf yu mel ni xolafi cigóñ; te ñu yékkati eefa bi ci diggante suuf ak asamaan. Noonu ma wax malaaka ma doon wax ak man ne ko: “Fan la ñuy yóbbu eefa bi?” Mu ne ma: “Ngir tabaxal ko kër ci réewum Siniyar; te dinañu ko sampu, teg ko fa ci kaw ténk baam.” Sakariya 5:5–11.

Efa mooy pax bu ñuy jëfandikoo ngir natt. Ñaari jigéen ñi di teg efa bi, walla pax ba paap guur gi toog ci diggam, ñooy ñaari kërgeg. Ñaari diine dinañu yóbbu diine ji Biibël bi wax ne mooy “ka bon ka”, te tabaxal ko kër ci réewum Sinaar. Sinaar mooy beneen turu Babilon, te jàngu Katolig bi mooy Babilon bu mag bi ci fan yu mujj yi.

Ñaari jigéen ñaar yi di “sampu” jigéen ju bon ji ci Babilon, am nañu “ngelaw ci seeni laaf.” Jigéen ñoonu itam ay picc lañu, ndaxte am nañu “laaf,” te seen ndëgëral ngir teg jigéen ja mooy “ngelaw”u Islaam, ndaxte Islaam dafa dajale loxo góor gu nekk. Jigéen ji ñu yékkati, dafa nekkoon ku tëjju ci efa bi li dale ci sa mbir bu rey ba léegi ci atum 1798, ndaxte dañu woon teg benn diis bu tàkk ci gémminiñu efa ba mu nekkoon. Waaye bu muzik bu xew-xewu jaamu Nebukadnesar tambalee, ñaari jigéen yi di Protestantis gu waccal ak Spiritualism dindi nañu diis ba, te yékkati bopp bu juróom-ñett ba, bi bopp ci juróom-ñaar ya.

“Bi nuy jëm ci jafe-jafe bu mujj bi, am na solo lool ba am nañu njëgú ak benn xel ci diggante jëfandikookat yi Boroom bi di jëfandikoo. Àddina dafa fees ak ngelawluub yoon, ak xare, ak juumte. Waaye ci suufu benn bopp — dooley paap bi — nit ñi dinañu booloo ngir di bëgg a xeex Yàlla ci nit ki nekk seedeem yi. Boole boobu, moy ñaareelu kuy dëgër ko, mooy réerukat

bu mag bi. Bi muy wut a boole ay ndawam ngir di xare ak dëgg gi, dina liggéey it ngir tas ak tasaaroo ñi koy taxawal. Kañ, xalaat yu bon yu jublu ci kenn, waxi ñaaw ci sa moroom, mooy moom mi leen di yëngël ngir jur jàppale’ ak xuloo.” Testimonies, volume 7, 182.

Booloo ñetti wàll yi di yékkati papaas bi muy bopp bi, ndaxte seen mébet mooy alag xeet wi ñu bëggul.

Ndaxte xoolal, sa noon yi taxawal xumb; te ñi la bañ dañu yékkati seen bopp. Dañu jël pexe yu kumpa ci sa xeet, te gise ak seen bëgg-bëgg ci sa ñi nga nëbb. Dañu wax ne: “Ñëwleen, na nu leen dagg, ba ñu bañ a nekk xeet; ngir turu Israayil dootul am ku ko fàttaliku.” Saboor 83:2–4.

Picc mi mooy diine, te “picc buy lekk dëgër bi jóg ci penku” bi Yàlla woowe ci “waxtu” yoonu dibeer bi, ba yégleb Bataaxalu Yu Guddi gi di waxees, mooy Islam. Looloo tax ci benn waxtu boobu sax, bi ñi deewe woon te dekkat di yéeg ca asamaan ni màndarga, “ñetteelu musiba” bu Islam dikk gaaw. Looloo tax Esayi waxe ci sàccu benn ci fukki saar, “Musiba” ci kaw ñi di génne ndigali tooñ. “Musiba yi” nekk ci Peeñu gi mooy Islam, te Islam mooy àtteb dogal buy ñëw ci ndimbal Yàlla, walla jumptukaay, walla yet (Esayi 10:5) bi Yàlla di jëfandikoo ngir mbugal Etazini ndaxte dafa di laal jaamu-dibéer.

Caabi Yàlla 46, mooy wax ne “picc bu xif ci penku” mooy “nit ki di jëfandikoo sama xelmu digle.” “Nit” kooku mooy Islaam, te waxees na ne mu “jógé ci réew mu sore,” ndaxte Yàlla “dogal na” àtte Mbootaayu Amerig, ba noppi àtte àddina si yépp, ngir dooleel bésu Dibéer, ni Mu ko defee ca jamono yu njëkk ya ak Room gu bokkul woon ak Yàlla ak ñeenti turumpet yu jëkk ya, te gannaaw gi ak Room gu paapal gi ci juróomeelu ak juróom-benn “Wóoy” turumpet ya. Moom dogalam ci Caabi Yàlla 46 mooy woo “picc bu xif ci penku,” te Mu xamal ay doomam yi bëgg a xam xelmu digleem ak dogalam ne: “Fàttalikuleen mbir ya njëkk, yu yàgg; ndaxte man maa di Yàlla, te kenn amul kudul man; man maa di Yàlla, te kenn melul ak man, maa di yégle mujje mi dale ko ca njàlbéen ga, ak lu jëkk ci jamono yu yàgg yi, mbir yi xewagul nag; di wax ne, Sama xelmu digle dina sax, te dinaa def lépp lu neex sama coobare.”

Ci bennat ñetteel ci Esayi saar fukki, Esayi bind na ñetti laaj yu am solo:

Te lu ngeen di def ci bésu seetaan, ak ci mbundum yàqu yaay jógé fu sore? Kan ngeen di daw ca moom ngir ndimbal? Te ana fu ngeen di bàyyi seen ndam? Esaay 10:3

Laaj bu màgg gi wax ne suuf su tedd si day ñàkk ndam laata ndigal lu jubulëwul gi. Ndami États-Unis mooy Constitution bi, te mooy lu ñu wërël bu baax ba ba noppi ci yoonu Dibéer bi.

“Te Konstitisyon bi itam nit ñi sañ-sañu nguuru boppam, te mu jox ndigal ne ay wuutukat yu mbooloo mi tànn ci wote mooy sàkk te doxal yoon yi. Yénekaayu ngëm ci diine itam ñu ko maye, te góor ku nekk mayees na mu jaamu Yàlla ci ni ko xelum yégle. Républikaanis ak Protestantis doon nañu ay doxalin yu gën a am solo ci réew mi. Doxalin yooyu la nekk kumpay dooleem ak naataangam.” The Great Controversy, 441.

Biirub Njiitu mooy firndeel ndamu giñ bàyyi ci suuf ba ci yoonu dibéer bi.

“Bu réew bi Yàlla liggéeyaloon ak luy yéeme te tar, te Mu tàllal ci moom pakk buy aar ci Kàttanam gu Mat Sëkk, su bàyyée njàngat yu Protestant, te jaarale ko ci ay yoonam, di jox ndimbal ak taxawu Room ci ténkuug sañ-sañu diiné, kon Yàlla dina liggéey ak Kàttanam gu boppam ngir ay nitam yu dëgg. Nangu Room dina feeñ, waaye Kirist mooy sunu làqukaay.” Testimonies to Ministers, 206.

Ci digle bu bonadi Yàlla Esayi bi, mooy yoonu dibeer bi, ndamu États-Unis dees na, te ci saa si mu tontu ci ñaareelu laajub Esayi bi bi ñuy xam ne ci waxu yonent bi mu daw jëm ca Nations Unies, konfедераasioŋu fukki buur yi ci Yégleb 17, ngir seet ndimbal ci jëfandikoo ngir taxawal xeexu Islaam bu ñetteelu “Ay”. Laaj bi jëkk ci ñetti laaj yooyu moo firndeel taxawaayu yàqute yoonu dibeer bi, bi waral États-Unis tàmbali liggéeyam bu topp, di ga forcé àddina bépp ngir nangu booleb kërceg ak réew, ni ko booloo Nations Unies ak Eglise Catholique tegtal, ak baab bi yor kilifteef ci diggante bu sellul boobu. Mu woote yàqute boobu “bésub seetsi”. Lépp loolu ci dëgg-dëggi waxu yonent yi, dañuy méngoo ak ngébbëlu Nebukadnecar ci xew-xewu jagleel nataal wurus wi.

Ci njàngat bii di ñëw, dinañu wéyal saar bu ñetteel bi ci téereb Daniel.

“Ci jaar-jaaru Nebukadnesar ak Belshatsar, Yàlla dafa wax ak nit ñi tey. Yédd gi dina dal ci waa suuf si ci jamono jii, dina doon ndax seen bañ leer. Sunu yédd ci àtte ba du jóge ci ne danoo dund ci njuumte, waaye ci ne danoo sàggane jàppandi yi Asamaan yónnee ngir gis dëgg. Yoonu nekk ku xam dëgg bi nekk na fa nit ñépp man a jot; waaye, ni buur bi di doxal boppam te di boppam rekk, nun it dafa gën a taxaw ci mbir yi neex nopp, te neex bët, te dooyal gémmin, gën a taxaw ci mbir yi di yokk xel, muy alal yu sell yi Yàlla moom dëgg. Ci dëgg rekk la nu man a tontu laaj bu mag bi ne, ‘Lan laa wara def ngir ma mucc?’” Bible Echo, September 17, 1894.